

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 446/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Gabrielom Helcmanovským, Námestie svätého Egídia 95, Poprad, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 141/2021 z 27. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. októbra 2021 elektronicky a 25. októbra 2021 poštou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 141/2021 z 27. júla 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že v konaní o ochranu osobnosti začatom na základe žaloby [REDAKOVANÉ] a sťažovateľky (ďalej aj „žalobcovia“) proti [REDAKOVANÉ] (žalovanej) Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 4 C 6/2018-81 z 19. októbra 2020 (vydaným sudkyňou) zamietol sťažnosť žalobcov proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 C 6/2018-70 z 1. júla 2020 (vydanému vyšším súdnym úradníkom), ktorým im nepriznal oslobodenie od súdneho poplatku z dôvodu, že nepreukázali svoje majetkové pomery. Okresný súd sporové strany poučil, že proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

3. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 C 6/2018-81 z 19. októbra 2020 podala sťažovateľka dovolanie.

4. Najvyšší súd napadnutým uznesením konanie o dovolaní podľa § 161 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastavil, pretože v rámci skúmania podmienok konania zistil, že nie je funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní smerujúcom proti napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie s poukazom na to, že takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím odvolacieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] namieta, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu má vady, v dôsledku ktorých došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces. Za prvú vadu považuje to, že najvyšší súd v záhlaví ani odôvodnení napadnutého uznesenia neuviedol, že sťažovateľka bola v dovolacom konaní zastúpená právnym zástupcom – [REDACTED]. Za druhú vadu považuje to, že najvyšší súd konanie o dovolaní zastavil, hoci podľa dôvodov uvedených v odôvodnení svojho rozhodnutia, „*mal konanie odmietnuť*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 141/2021 z 27. júla 2021 (bod 4), ktoré podľa názoru sťažovateľky trpí viacerými vadami (bod 5).

7. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka mu od roku 2014 podala viac ako tridsať podaní, obsahom ktorých boli rôzne námietky o porušení jej základných práv a slobôd rôznymi orgánmi verejnej moci.

8. Sťažovateľke je známy (IV. ÚS 463/2018) ustálený právny názor ústavného súdu, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

9. Ústavný súd konštatuje, že pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednak tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

10. Ústavný súd vo vzťahu k obsahu základného práva na súdnu ochranu a mimoriadneho opravného prostriedku judikoval (nález č. k. II ÚS 172/03 z 27. mája 2004, ZNaU 20/2004), že „K obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj to, aby účastník konania nebol bez splnenia predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku vystavený účinkom pre neho nepriaznivého rozhodnutia v opravnom konaní (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“. Ak mimoriadny opravný súd koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom stanovené podmienky prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej situácie, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorým sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znova konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa.

11. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že najvyšší súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa vzhľadom na predmet posudzovaného konania nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňoval záver napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o zastavení konania o dovolaní, pretože je dostatočne a presvedčivo odôvodnený.

12. Námiетка sťažovateľky, že najvyšší súd konanie o dovolaní zastavil, hoci podľa dôvodov uvedených v odôvodnení svojho rozhodnutia „*mal konanie odmietnuť*“, nemá oporu v procesných predpisoch, keď v § 35 CSP je upravená funkčná príslušnosť najvyššieho súdu tak, že je príslušný rozhodovať o dovolaniach vtedy, ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu vydané v odvolacom konaní. Zhodne s uvedeným je podľa § 419 CSP spôsobilým predmetom dovolania len také rozhodnutie súdu, ktorým tento súd rozhodoval v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, pri ktorom sa konanie zastavuje (§ 438 ods.1 v spojení s § 161 ods. 2 CSP). Následok zastavenia dovolacieho konania a odmietnutia dovolania je pritom rovnaký a námiетка sťažovateľky tak nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

13. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že najvyšší súd v záhlaví ani v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, že sťažovateľka bola v odvolacom konaní zastúpená právnym zástupcom – [REDAKOVANÉ] ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľky na to, že súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti; o oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania (§ 224 CSP).

14. Postupom podľa § 224 CSP možno opraviť ktorúkoľvek časť rozhodnutia kedykoľvek, teda aj po právoplatnosti rozsudku. Účelom zakotvenia daného ustanovenia je napravenie pochybení, ktorých sa dopustil súd pri písomnom vyhotovovaní rozhodnutia. Obmedzením vo vyhotovení

možnej opravy je skutočnosť, že súd takýmto spôsobom nemôže opraviť vecnú vadu žaloby ani taký nedostatok podania sporovej strany, ktorý spôsobuje nesprávnosť samotnej podstaty rozsudku (m. m. III. ÚS 106/2019).

15. Za predpokladu, že dovolateľ je v dovolacom konaní zastúpený advokátom (§ 429 CSP), chýbajúce označenie právneho zástupcu dovolateľa v rozhodnutí vydanom dovolacím súdom nie je skutočnosťou, ktorá by dovolaciemu súdu bránila vykonať jeho opravu v zmysle § 224 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP.

16. To znamená, že sťažovateľke ani v súčasnosti nič nebráni, aby sa podaním podaným priamo najvyššiemu súdu domáhala opravy ním vydaného rozhodnutia, a preto nie je v právomoci ústavného súdu, aby sa touto námietkou vecne zaoberal.

17. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, ako aj podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu